

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Lausunto: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten ja direktiivien muuttamisesta digitaalisen lainsäädäntökehityksen yksinkertaistamisen osalta (digiomnibus) ja tekoälyä koskevien yhdenmukaistettujen sääntöjen täytäntöönpanon yksinkertaistamisen osalta (tekoälyomnibus) (U 81/2025 vp)

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua eduskunnan talousvaliokunnalle valtioneuvoston kirjelmästä. Komission digiomnibus- ja tekoälyomnibus-ehdotuksilla pyritään vähentämään yrityksille ja viranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa sekä parantamaan sääntelyn selkeyttä ja ennakoitavuutta. Ehdotusten päätavoite – Euroopan kilpailukyvyn vahvistaminen sääntely-ympäristössä yksinkertaistamalla – on teollisuuden näkökulmasta erittäin kannatettava. Juuri tästä syystä yksinkertaistamistoimien on oltava nykyistä kunnianhimoisempia, sillä esitetty kokonaisuus on vielä varsin maltillinen.

Teknologiaintensiivisessä teollisuudessa tarve EU:n digisääntelyn selkeyttämiselle on ollut ilmeinen jo pidempään. Euroopan digitaaliset investoinnit sekä datan ja tekoälyn hyödyntäminen ovat jääneet jälkeen keskeisistä kilpailijamaista. Yrityksille keskeinen ongelma on velvoitteiden kasautuminen. Samanaikaisesti sovellettavat tekoäly-, data-, tietosuoja- ja kyberturvallisuussäännökset muodostavat kokonaisuuden, jossa yksittäiset velvoitteet voivat olla perusteltuja, mutta niiden yhteisvaikutus on raskas. Vaatimusten osittainen päällekkäisyys ja epäselvät rajapinnat ovat lisänneet oikeudellista epävarmuutta ja kasvattaneet kustannuksia. Ennen kaikkea ne ovat hidastaneet uusien ratkaisujen käyttöönottoa.

Pidämme myönteisenä, että valtioneuvosto tavoittelee sääntelyn selkeyttämistä ja hallinnollisen taakan keventämistä. Suomen tulee jatkoneuvotteluissa korostaa, että yksinkertaistamisen on näytävä yrityksille konkreettisena päällekkäisyyksien purkamisena ja sääntelyn rakenteellisenä selkeytymisenä. Pidämme valtioneuvoston tavoin välttämättömänä, että hallinnollista taakkaa vähentäviä toimia toteutetaan nyt annettujen omnibusehdotusten lisäksi osana laajempaa digisääntelyn Digital Fitness Check -tarkastelua.

Pääviestimme:

1. Suomen tulee edistää kunnianhimoista sääntelyn yksinkertaistamista.
2. Tekoälyasetuksen soveltamisaikataulujen muutokset tulee hyväksyä nopeasti ja erillisenä kokonaisuutena.
3. Suuririskisten tekoälyjärjestelmien soveltamisajankohtien tulee olla kiinteät ja ennakoitavat.
4. Tekoälyasetuksen liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden osalta suuririskisten tekoälyjärjestelmien vaatimukset tulee integroida sektorikohtaiseen tuotesääntelyyn.

5. Tekoälyjärjestelmien avoimuusvelvoitteille tulee säätää vähintään 12 kuukauden siirtymäaika.
6. Data-asetuksen muutosten tulee turvata valmistavan teollisuuden mahdollisuudet hyödyntää dataa turvallisuuden, laadun ja innovaatioiden kehittämiseksi.
7. Tietosuoja-asetuksen täsmennysten tulee selkeyttää henkilötiedon määritelmää ja pseudonymisointia oikeuskäytännön mukaisesti sekä tukea riskiperusteista ja ennakoitavaa soveltamista tekoälyn kehittämisessä.
8. Poikkeamailmoituksissa tulee siirtyä aidosti yhden ilmoituksen malliin.

1 Suomen linjan yleisarvio: suunta oikea, mutta kunnianhimoa on syytä vahvistaa

Valtioneuvoston kirjelmässä digisääntelyn yksinkertaistamiselle asetetut tavoitteet ovat kannatettavia. Kirjelmä korostaa sääntelyn selkeyttä, oikeasuhtaisuutta ja ennakoitavuutta. Se tunnistaa myös riskin, että sääntely muodostaa monimutkaisen kokonaisuuden, joka lisää hallinnollista taakkaa.

Teknologiateollisuuden näkökulmasta Suomen on kuitenkin syytä korostaa entistä vahvemmin tarvetta selkeyttää säädösten välisiä suhteita. Yritysten arjessa velvoitteet eivät näyttäydy yksittäisinä asetuksina vaan yhtenä vaatimusten kokonaisuutena, jossa keskenään päällekkäisiä ja osin ristiriitaisia säädöksiä joudutaan soveltamaan rinnakkain. Jos yksinkertaistaminen kohdistuu vain yksittäisiin kohtiin, mutta päällekkäisyydet jäävät voimaan, kokonaisrasitus ei kevene merkittävästi.

Sääntelyn ennakoitavuus on erityisen tärkeää investointien kannalta. Digitaalisiin ratkaisuihin liittyvät kehitys- ja sertifiointiprosessit kestävät usein vuosia. Jos soveltamisajankohdat ovat vaikeasti ennakoitavia tai tulkintalinjaukset epäselviä, yritysten riskitaso kasvaa.

2 Tekoälyomnibus

2.1 Suuren riskin tekoälyjärjestelmien aikatauluratkaisut ja oikeusvarmuus

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä koskevien soveltamisajankohtien siirtämiseen ja korostaa tarvetta varmistaa riittävä valmistautumisaika. Tämä on perusteltua.

On tärkeää, että soveltamisaikatauluja koskevat muutokset hyväksytään mahdollisimman pian ja että ne ovat sisällöltään yksiselitteisiä. Jos aikatauluista ei päätetä ajoissa, yritykset joutuvat valmistautumaan alkuperäisiin määräaikoihin epävarmuuden vallitessa. Tämä kasvattaa kustannuksia ja lisää riskiä, että vaatimustenmukaisuustyötä tehdään tehottomasti tai väärin perustein.

Tämän vuoksi soveltamisaikataulujen muutokset on eriytettävä omaksi kokonaisuudekseen. Kun aikatauluratkaisut käsitellään erikseen, voidaan varmistaa, että niistä saadaan päätös riittävän ajoissa. Samalla varmistetaan, että tekoälyomnibussin muut sisällölliset

muutostarpeet voidaan käsitellä huolellisesti. Yksinkertaistamistavoitteiden kannalta ei ole eduksi, että muutoksia viedään eteenpäin kiireellä. Jos kokonaisuus käsitellään liian nopeasti, vaarana on, että sääntely jää epäselväksi tai että se synnyttää uusia päällekkäisyyksiä. Tämä heikentäisi juuri niitä tavoitteita, joita yksinkertaistamisella pitäisi edistää.

Yritysten näkökulmasta kiinteät soveltamispäivät ovat ennakoitavin ratkaisu. Liitteessä III tarkoitettujen järjestelmien osalta soveltamispäivän tulisi olla joulukuussa 2027 ja liitteessä I tarkoitettujen järjestelmien osalta elokuussa 2028. Jos komissiolle ehdotettu mahdollisuus aikaistaa soveltamista säilyy, sen käytölle tulee asettaa selkeät, objektiiviset ja läpinäkyvät kriteerit. Päätöksistä tulee myös tiedottaa riittävän ajoissa.

Lisäksi on huolehdittava siitä, että yhdenmukaistetut standardit ja ohjeistus ovat saatavilla ennen velvoitteiden soveltamista. Muutoin yritykset joutuvat soveltamaan sääntelyä ilman käytännön tukea ja yhteistä tulkintapohjaa.

2.2 Avoimuusvelvoitteet: riittävä siirtymäaika, johdonmukaisuus ja toimeenpanokelpoisuus

Tekoälyomnibusissa ehdotetaan kuuden kuukauden lykkäystä tiettyjen avoimuusvelvoitteiden soveltamiseen. Lykkäys koskee erityisesti niitä tekoälyjärjestelmien tarjoajia, joiden on 50 artiklan 2 kohdan mukaisesti merkittävä tekoälyn tuottama sisältö silloin, kun kyse on ennen 2. elokuuta 2026 markkinoille saatetuista tekoälyjärjestelmistä. Muutos on perusteltu, koska asiaa koskeva käytäntösäännöstö ja ohjeistus ovat odotettavissa vasta juuri ennen sääntöjen soveltamisen alkamista.

Ehdotuksessa ei kuitenkaan säädetä vastaavaa siirtymäaikaa tekoälyjärjestelmien käyttöönottajille. Tämä on ongelmallista, koska käyttöönottajien velvollisuus ilmoittaa tekoälyn tuottamasta sisällöstä 50 artiklan 4 kohdan mukaisesti riippuu käytännössä siitä, että tarjoaja on toteuttanut asianmukaiset merkinnät ja että tarvittava ohjeistus on saatavilla. Johdonmukaisuuden ja oikeusvarmuuden vuoksi siirtymäajan tulee koskea myös käyttöönottajien velvoitteita. Lisäksi siirtymäaikaa tulee pidentää 12 kuukauteen, jotta toimijoilla on riittävästi aikaa analysoida käytäntösäännöstö ja toteuttaa sen edellyttämät muutokset.

Siirtymäajan tulee kattaa myös 50 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaiset avoimuusvelvoitteet. Näiden velvoitteiden sisältö täsmentyy vasta vuoden 2026 puolivälissä annettavalla ohjeistuksella. Vähintään 12 kuukauden siirtymäaikaa tulee soveltaa sekä tarjoajiin että käyttöönottajiin, jotta velvoitteet voidaan panna täytäntöön hallitusti ja yhdenmukaisesti.

Valtioneuvoston kirjelmässä suhtaudutaan myönteisesti kuuden kuukauden siirtymäaikaan, mutta siirtymäajan laajentamista käyttöönottajiin tai pidentämistä 12 kuukauteen ei tuoda esiin. Teknologiaateollisuuden näkemyksen mukaan Suomen kannan tulisi tältä osin olla kunnianhimoisempi ja korostaa velvoitteiden symmetriaa sekä riittävää valmistautumisaikaa. Tämä vahvistaisi oikeusvarmuutta ja tukisi yksinkertaistamistavoitteita käytännössä.

2.3 Liitteen I tuotteet: rakenteellinen yhteensovittaminen sektorisääntelyn kanssa

Varhainen toimeenpanotyö on osoittanut, että tekoälyasetuksen horisontaalisten vaatimusten ja olemassa olevan sektorikohtaisen tuotelainsäädännön välillä on kasvavaa epäyhtenäisyyttä. Tämä koskee erityisesti liitteessä I, osassa A, tarkoitettuja tuotteita. Yhdenmukaistettujen tekoälystandardien valmistelun viivästyminen sekä epävarmuus siitä, miten ne suhteutuvat sektorikohtaisiin tuotevelvoitteisiin, voivat häiritä vakiintuneita vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä ja kuormittaa ilmoitettuja laitoksia kohtuuttomasti.

Tekoälyomnibus sisältää menettelyllisiä parannuksia ilmoitettujen laitosten toimintaan. Nämä eivät kuitenkaan ratkaise rakenteellista ongelmaa, joka liittyy siihen, että suuririskisten tekoälyjärjestelmien vaatimuksia sovelletaan rinnakkain toimialakohtaisten sääntöjen kanssa. Huoli korostuu myös siksi, että lääkinnällisistä laitteista annettua asetusta on hiljattain ehdotettu siirrettäväksi liitteen I osasta A osaan B. Tämä osoittaa, että liitteen I rakennetta on tarpeen tarkastella kokonaisuutena.

Johdonmukaisen toimeenpanon varmistamiseksi liite I tulee selkeyttää yhdistämällä osat A ja B. Samalla osassa B omaksuttu joustavampi lähestymistapa tulee ulottaa kaikkiin liitteessä I tarkoitettuihin tuotteisiin. Tällöin suuririskisten järjestelmien vaatimuksia ei sovellettaisi erillisenä rinnakkaisena kehyksenä, vaan ne integroitaisiin osaksi toimialakohtaisia sääntelypuitteita. Tämä mahdollistaisi myös sen, että yhdenmukaistetut tekoälystandardit voidaan sovittaa toimialakohtaisiin sääntely-ympäristöihin ilman, että olemassa olevat vaatimustenmukaisuusmenettelyt vaarantuvat.

Lisäksi omnibuspaketissa tulee täsmentää, että liitteessä I tarkoitettu sektorisäädäntö toimii erityissääntelynä suhteessa tekoälyasetukseen silloin, kun sääntely koskee samaa tuotetta. Samalla tulee vahvistaa, että tekoälyasetus on enimmäistason yhdenmukaistamissäädös. Näin voidaan ehkäistä sääntelyn pirstaloitumista ja varmistaa oikeusvarmuus eri toimialoilla.

Valtioneuvoston kirjelmä ei ota kantaa liitteen I rakenteelliseen uudistamiseen. Teknologiaateollisuuden näkemyksen mukaan Suomen tulisi jatkoneuvotteluissa tukea liitteen I kokonaisvaltaista selkeyttämistä edellä kuvatulla tavalla.

3 Digiomnibus

3.1 Euroopan datasääntelyn kokoaminen selkeämmäksi kokonaisuudeksi

Ehdotus keskeisten EU:n datasäädösten kokoamisesta data-asetuksen yhteyteen on myönteinen askel kohti johdonmukaisempaa ja selkeämpää sääntelykehikkoa. Vaikka muutoksen vaikutus yritystason hallinnolliseen taakkaan saattaa jäädä rajalliseksi, sääntelyarkkitehtuurin yksinkertaistaminen parantaa kokonaisuuden ymmärrettävyyttä ja oikeusvarmuutta.

Tuemme valtioneuvoston tavoin data-asetusta koskevaa ehdotusta, jonka mukaan pääsy liikesalaisuuksia sisältävään dataan voidaan estää myös silloin, kun EU:n ulkopuolisen oikeusjärjestelmän suojan taso ei ole riittävä. Katsomme kuitenkin, ettei ehdotuksella ole

tosiasiallisesti merkittävää lisävaikutusta nykytilaan, jossa liikesalaisuuksien paljastumisen ja väärinkäyttämisen riski on data-asetuksen myötä kasvanut.

Omnibuspaketissa esitetään myös parannus yritysten ja viranomaisten väliseen datan jakamisvelvoitteeseen. "Poikkeuksellisen tarpeen" peruste korvataan täsmällisemmällä "julkisen hätätilan" määritelmällä. Tämä muutos vahvistaa oikeusvarmuutta ja auttaa varmistamaan, että viranomaisten tietopyynnot pysyvät oikeasuhteisina ja ennakoitavina. Samalla viranomaisille jää mahdollisuus toimia tilanteissa, joissa se on aidosti välttämätöntä.

Valtioneuvoston kirjelmä tukee datasääntelyn selkeyttämistä ja horisontaalista lähestymistapaa. Teknologiateollisuus pitää tätä linjaa oikeasuuntaisena, mutta katsoo, että sääntelyä tulee kehittää myös teollisuuden innovointiedellytysten näkökulmasta.

3.2 Valmistajille selkeä oikeus hyödyntää tuotteidensa tuottamaa dataa

Ehdotamme, että data-asetuksen 4 artiklan 13 ja 14 kohtaa muutetaan siten, että datan haltijoiden eli käytännössä valmistajien oikeus käyttää ja jakaa valmistamiensa verkkoon liitettyjen tuotteiden tuottamaa dataa tunnustetaan nimenomaisesti, myös tilanteissa, joissa erillistä sopimusta ei ole. Oikeuden tulisi kattaa ainakin keskeiset toiminnalliset ja innovaatioon liittyvät tarkoitukset, kuten diagnostiikka, tutkimus- ja kehitystoiminta, laadunvarmistus ja -valvonta sekä turvallisuus.

Tällainen käyttö tapahtuisi ilman, että datan haltijan velvoitteet henkilötietojen suojaan koskevan lainsäädännön nojalla heikentyvät. Nimenomaisen oikeusperustan kirjaaminen 4 artiklaan tukisi innovointia ja tuotekehitystä koko EU:ssa. Samalla se varmistaisi, että käyttäjien oikeudet sekä tietosuojaa, liikesalaisuuksia ja immateriaalioikeuksia koskevat säännöt otetaan asianmukaisesti huomioon.

Ilman selkeää oikeusperustaa eurooppalaisten valmistajien mahdollisuudet kehittää dataan perustuvia palveluja ja parantaa tuotteidensa turvallisuutta voivat heikentyä suhteessa kansainvälisiin kilpailijoihin. Valtioneuvoston kantaa olisi täydennettävä tältä osin.

3.3 "Markkinoille saattamisen" määritelmän täsmentäminen pitkäsyklisissä tuotteissa

Ehdotamme lisäksi, että data-asetuksen 2 artiklan 22 kohtaa tarkistetaan siten, että "markkinoille saattamisen" määritelmää täsmennetään. Pitkän kehitys-, sertifiointi- ja toimitussyklin tuotteissa markkinoille saattamista ei tule arvioida jokaisen yksittäisen tuoteyksikön tasolla. Sen sijaan arvioinnin tulee tapahtua tuotetyypin tai -mallin tasolla.

Tämä täsmennys tulee kirjata aineelliseen säännökseen, jotta oikeusvarmuus varmistuu erityisesti sellaisten tuotteiden osalta, joita saatetaan markkinoille useiden vuosien ajan muuttumattomina tai vain vähäisin muutoksina. Ilman tällaista selvennystä yrityksille voi syntyä epäselvä ja hallinnollisesti raskas tilanne, jossa velvoitteiden soveltaminen vaihtelee toimituskohtaisesti.

Valtioneuvoston kirjelmässä korostetaan kansallisen liikkumavaran ja julkisen sektorin erityispiirteiden huomioon ottamista. Teknologiateollisuuden näkemyksen mukaan Suomen tulisi tämän ohella painottaa EU-tasolla myös teollisuuden oikeusvarmuutta ja investointiympäristön ennakoitavuutta, joita edellä kuvatut täsmennykset vahvistaisivat.

3.4 Henkilötiedon määritelmän täsmentäminen

Tuemme komission ehdotusta, jolla täsmennetään yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan henkilötiedon määritelmää Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Ehdotuksen keskeinen sisältö on se, että tietoa ei katsottaisi henkilötiedoksi pelkästään sillä perusteella, että jokin toinen taho voisi tunnistaa rekisteröidyn. Ratkaisevaa on se, voiko kyseinen rekisterinpitäjä itse kohtuullisin keinoin tunnistaa henkilön.

Tämä lähestymistapa vastaa tuomioistuimen oikeuskäytäntöä ja selkeyttää henkilötiedon käsitteen soveltamista tilanteissa, joissa data on asianmukaisesti pseudonymisoitu eikä käsittelijällä ole pääsyä lisätietoihin, joiden avulla tunnistaminen olisi mahdollista. Muutos loisi kaivatun sillan data-asetuksen ja tietosuoja-asetuksen välille ja parantaisi sääntelyn johdonmukaisuutta erityisesti teollisen datan käsittelyssä.

Pidämme ehdotusta koko omnibuspaketin merkittävimpänä osana teollisen datan arvon kannalta. Teollisissa data-aineistoissa on usein vähäisiä henkilötietoelementtejä, jotka eivät ole olennaisia datan jatkokäytön kannalta. Esimerkiksi analytiikassa tai tuotannon optimoinnissa yksittäisen henkilön tunnistamiselle ei ole tarvetta, vaikka dataan saattaa sisältyä yksittäisiä henkilötietoja.

On kuitenkin tärkeää, että säännöksen sanamuoto muotoillaan huolellisesti. Koska sääntely irrotetaan yksittäisen oikeustapauksen kontekstista, määritelmän on oltava riittävän selkeä ja kestävä. Yritysten on voitava ennakoida, milloin aineistoa voidaan käsitellä ilman, että satunnainen henkilötietoelementti estää datan tarkoituksenmukaisen käytön. Valtioneuvoston kirjelmässä korostetaan, ettei henkilötietojen suoja saa heikentyä. Teknologiateollisuus yhtyy tähän lähtökohtaan. Samalla on kuitenkin varmistettava, että sääntely mahdollistaa riskiperusteisen ja tarkoituksenmukaisen datan käsittelyn teollisessa ympäristössä.

3.5 Sääntöjen selkeyttäminen tekoälymallien kehittämisen edistämiseksi

Tuemme komission ehdotuksia, joiden tavoitteena on kannustaa ja helpottaa tekoälymallien kehittämistä Euroopassa tietosuoja-asetuksen puitteissa. Euroopan kilpailukyvyn kannalta on tärkeää, että tekoälymallien kehittäminen ja kouluttaminen on mahdollista oikeusvarmalla ja ennakoitavalla tavalla, ja että sääntelyä sovelletaan jäsenvaltioissa mahdollisimman yhdenmukaisesti.

Samalla on syytä pitää sääntelykehikko mahdollisimman teknologianeutraalina. Tekoälymallien kehittäminen, käyttötavat ja tekniset ratkaisut muuttuvat nopeasti. Siksi liian yksityiskohtaiset tai tiettyihin menetelmiin sidotut säännökset voivat vanhentua nopeasti ja johtaa tulkintaeroihin. Tarvittava joustavuus on tarkoituksenmukaista turvata hyödyntämällä oikeutettua etua käsittelyperusteena teknologianeutraalilla tavalla. Tällöin

sama peruskehikko soveltuu erilaisiin kehittämis- ja käyttötapoihin, ja yritykset voivat ennakoida velvoitteensa paremmin.

Emme pidä perusteltuna johdanto-osan 33 kappaleessa esitettyä ajatusta siitä, että data voisi "säilyä" tekoälyjärjestelmässä. Tällainen muotoilu on omiaan lisäämään epäselvyyttä siitä, miten henkilötietojen säilyttämistä, poistamista ja rekisteröidyn oikeuksien toteuttamista tulee arvioida tekoälyjärjestelmissä. Siksi sitä tulee täsmentää tai siitä tulee luopua, jotta sääntely ei luo uusia tulkintariskejä eikä heikennä oikeusvarmuutta.

3.6 Kyberturvallisuus ja poikkeamailmoitukset: aidosti yksi ilmoituskanava

Komission ehdotus antaa ENISA:lle tehtäväksi kehittää keskitetty ilmoituskanava tietosuoja-asetuksen, NIS2-direktiivin, DORA-asetuksen, eIDAS-asetuksen ja CER-direktiivin mukaisia ilmoituksia varten. Tämä on oikeansuuntainen askel, mutta ehdotus on vielä rajattu eikä se ratkaise raportointivelvoitteiden pirstaleisuutta kokonaisuudessaan.

Yksinkertaistamisen tulee johtaa aidosti yhteen ilmoituskanavaan, joka kattaa kaikki keskeiset sääntelykehykset. Ilmoituskanavan tulee ulottua myös tekoälyasetukseen sekä kyberkestävyyssäädökseen. Lisäksi järjestelmän tulee tukeutua ENISA:n jo kehitteillä olevaan kyberkestävyyssäädöksen ilmoitusalueeseen. Rinnakkaisten ilmoitusjärjestelmien rakentaminen lisäksi hallinnollista taakkaa ja heikentäisi tavoitetta yhtenäisestä mallista.

Valtioneuvoston kirjelmässä tuetaan ilmoitusmenettelyjen kehittämistä ja keskitetyn järjestelmän luomista. Teknologiateollisuuden näkemyksen mukaan Suomen tulee EU-neuvotteluissa painottaa, että järjestelmän tulee olla kattava eikä rajoittua vain osaan säädöksistä.

3.7 Yhdenmukainen ilmoituspohja ja yhdenmukaiset määräajat

Pelkkä yhteinen ilmoituskanava ei riitä, jos ilmoitusten sisältö ja määräajat pysyvät hajanaisina. Nykyinen raportointikehikko rakentuu käytännössä tietosuoja-asetuksen 72 tunnin määräajan varaan, jota täydentävät muissa säädöksissä säädetyt ennakkoilmoitukset ja jatkoraportit. Tämä kerroksellinen malli sitoo resursseja hallinnolliseen raportointiin tilanteissa, joissa yritysten tulisi keskittyä poikkeamien hallintaan ja korjaamiseen.

Tarvitaan yksi yhteinen ydinsisältöinen ilmoituspohja, jota voidaan täydentää rajatuilla toimialakohtaisilla lisäyksillä. Tällöin yksi ilmoitus voisi täyttää velvoitteet tietosuoja-asetuksen, NIS2:n, DORA:n, CER-direktiivin, kyberkestävyyssäädöksen ja muiden asiaankuuluvien kehysten osalta.

Määräaikojen tulee olla mahdollisimman yhdenmukaiset. Jos eri säädöksissä sovelletaan erilaisia aikarajoja, hallinnollinen taakka ei kevene, vaikka ilmoitus tehtäisiin samassa järjestelmässä. Yhdenmukaiset määräajat yksinkertaistavat tiedon keräämistä, analysointia ja raportointia sekä parantavat oikeusvarmuutta.

3.8 ENISA:n lakisääteisten tehtävien uudelleentarkastelu

Jos ENISA:lle annetaan uusi laaja operatiivinen vastuu ilmoitusjärjestelmän kehittämisestä ja hallinnoinnista, sen nykyisiä lakisääteisiä tehtäviä on tarkasteltava kokonaisuutena. ENISA:lla on tällä hetkellä vähintään 140 lakisääteistä tehtävää.

Kyberturvallisuusasetuksen samanaikaisen uudistamisen yhteydessä tulee arvioida, mitkä tehtävät ovat edelleen tarkoituksenmukaisia ja missä tehtäviä voidaan karsia tai priorisoida uudelleen. Uusien vastuiden lisääminen ilman nykyisten tehtävien tarkastelua heikentäisi viraston toimintakykyä ja voisi heikentää koko järjestelmän tehokkuutta.

Valtioneuvoston kirjelmässä korostetaan ilmoitusjärjestelmän toimivuutta ja tietoturvaa. Teknologiateollisuuden näkemyksen mukaan Suomen tulee lisäksi painottaa sitä, että ENISA:n tehtäväkokonaisuus pysyy hallittavana ja strategisesti fokuksena.

Kunnioitavasti,

Helsingissä 24.2.2026

Joonas Mikkilä

johtava asiantuntija

Teknologiateollisuus ry

joonas.mikkila@teknologiateollisuus.fi, p. 0451296791